

IO1 – A2: ОПИСАНИЕ НА ISSA КОМПЕТЕНЦИИТЕ

ПРОЕКТ ISSA Интернационализация за социални и иновативни
новостартиращи фирми и предприемачи

МАРТ 2020

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

1 Въведение

1.1 Проектът ISSA

"ISSA, Интернационализация за социални и иновативни новостартиращи фирми и предприемачи " е предназначен да идентифицира основни и иновативни методи на обучение, които насърчават успеха в международните дейности за социални стартиращи предприятия и предприемачи. Въздействието от световната финансова криза наложи необходимостта да се търси новаторска визия за подобряване на икономическия растеж; един от най-атрактивните варианти са социалните предприемачи. Въпреки че социалните предприятия са средство за повишаване на конкурентоспособността и показват значението на трансграничните ценности за европейската икономика, социалните предприемачи трябва да отбележат как в днешно време организациите, действащи на международните пазари, растат по-бързо и са по-иновативни от тези, които ограничават дейността си на местно ниво. Поради тяхната социална активност е изключително интересно социалните предприятия да започнат международни отношения със сходни организации за насърчаване на техните цели на европейско ниво (ЕС, 2015).

Участващите организации в ISSA ще осъществят проект, който се фокусира върху подобряването на перспективите за интернационализация на Социалните новостартиращи фирми в ЕС. Основната цел на този проект е да се анализират най-честите проблеми и бариери на Социални новостартиращи фирми в ефективния процес на интернационализация и да се отговори на тези предизвикателства. По време на проекта, ISSA ще осигури самообучение и практическа интернационализация и предприемаческо образование сред социалните предприемачи от държавите- партньори. Проектът ще разработи иновативен курс за самоподготовка за интернационализация на Социални новостартиращи фирми, който ще послужи като ръководство за решаване на специалните нужди на Социални новостартиращи фирми и предприемачи, за да получат подходящо обучение в основни аспекти на процеса на интернационализация, чрез сътрудничество на партньорите. Курсът за самоподготовка ще бъде допълнен с платформа за електронно обучение, която ще работи като подкрепа за социални предприемачи. ISSA ще предостави и подкрепи подходяща виртуална среда за насърчаване на отношението на социалните предприемачи към жизненоважното значение на интернационализацията на Социалния старт-ъп в ранните етапи.

Основните цели на ISSA са фокусирани върху разработването на качествена и практическа поддръжка през целия живот с стратегическо използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Основната целева група на проекта са социалните предприемачи и потенциалните социални предприемачи, заинтересовани от засилване на социалното предприемачество и развитие на социални новостартиращи фирми.

1.2 За този документ

Както беше описано, ISSA ще предостави на социалните предприемачи курсове и модули за самоподготовка, които им помагат в процеса на интернационализация. Следователно един от резултатите от проекта ISSA е да се идентифицират най-ярките компетенции,

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

които да бъдат включени в инструментите за обучение, разработени в проекта. Целта на следващия документ е да представи изчерпателно компетенциите, които са част от образователните предложения на ISSA. В светлината на процеса на интернационализация на предприемачите, компетенциите, представени в този доклад, бяха определени като най-изтъкнатите от социалните предприемачи в страни от партньорските организации¹ на проекта ISSA. По този начин *откриването на възможности, мобилизирането на ресурси, способността за идентифициране на социалните проблеми и културната информираност* са компетенциите, върху които се фокусира проектът ISSA. Останалата част от този доклад ще изясни произхода на компетенциите, рамката на *EntreComp* и литературата за социалното предприемачество, преди компетенциите да бъдат представени подробно.

2 ISSA Компетенциите

2.1 Рамката за *EntreComp* и литературата за социално предприемачество

Рамката *EntreComp* (Vacigalupo et al., 2016) служи като основа за компетенциите, включени в проекта ISSA, както чрез използване на две от нейните компетенции, така и чрез адаптиране на рамката при представянето на социалните компетенции, прилагани в проекта. Следователно този документ се отнася до голяма степен за работата на Vacigalupo and colleagues (2016), а в доклада им се намира по-задълбочено представяне на рамката.

Предприемачеството се счита от Европейската комисия за една от осемте компетенции, необходими за всички членове на общество, основано на знанието. Въпреки това, като компетенция за учене през целия живот, съществуват няколко консенсуса при определянето на компетенциите, от които се състои предприемачеството, и по този начин беше създадена рамката *EntreComp*, разработена от Съвместния изследователски център (JRC) на Европейската комисия през 2016 г. Рамката се състои от три всеобхватни области на компетенция, надграждащи дефиницията на предприемачеството като действащо върху идеи и възможности чрез мобилизиране на ресурси: „Идеи и възможности“, „Ресурси“ и „В действие“. Тези три области на компетенция представляват 15 компетенции, които заедно служат като градивни елементи на предприемачеството като компетенция за всички граждани.

15 различни компетенции са представени по 8-степенен модел на прогресия, който се простира от основно до експертно ниво, като дава на учащите начин да разгледат различните резултати от обучението, представени при всяка компетенция. Всички резултати на 15-те компетенции възлизат общо на 442 и са с индивидуален дескриптор за всички компетенции, а рамката дава подробно описание на предприемачеството и чудесен инструмент за образователни цели. Освен това, както пише в доклада Vacigalupo and colleagues (2016), рамката трябва да се счита за отправна точка и да се приспособява към индивидуалните условия, тъй като проектът ISSA адаптира рамката, така че да включва социалните ѝ компетенции.

¹ Изборът на компетенции е описан в изходния документ на ISSA „IO1 - A1: Доклад за полеви изследвания“

Нараства търсенето на социално предприемачество, но малко се знае за компетенциите, които социалните предприемачи трябва да притежават, за да станат успешни (Miller, Wesley and Williams, 2012). През последните години социалните предприемачи засилиха усилията за интернационализация, в резултат от засилената глобализация в света (Zahra et al., 2008). Това развитие на глобализацията обаче изисква и допълнителни умения и знания при предприемачите, например перспектива на знанието за различни социални проблеми (Miller, Wesley and Williams, 2012) или културно осъзнаване на различните контексти, в които предприемачът търси възможности (Zahra et al., 2008).

Следващият раздел ще представи компетенциите в проекта ISSA. Първо ще бъде представено обобщение на описанията на EntreComp за откриване на възможности и мобилизиране на ресурси, преди да се въведе по-задълбочено обяснение на способностите за компетенции за идентифициране на социални проблеми и културна осъзнатост. Както бе споменато, проектът ISSA използва рамката EntreComp като основа за описанието на компетенциите, следователно компетенциите на ISSA ще бъдат представени по подобен начин. В следващите раздели нивата на компетенция, върху които се фокусира ISSA, са представени с всяка компетенция, но пълното представяне на EntreComp на компетенциите на ISSA се намира в приложението. По този начин документът показва нивата, до които потребителят на платформата ISSA трябва да може да достигне и откъдето се очаква да стартират. Както споменахме обаче, всички компетенции са обяснени подробно в приложението по отношение на нивото на компетенция.

2.2 Компетенциите на Проекта ISSA

От доклада на полевите проучвания проведени от ISSA, следните четири компетенции бяха определени като най-значимите за социалните предприемачи в процеса на интернационализация: Откриване на възможности; Мобилизиране на ресурси; Способност за идентифициране на социални проблеми; Културна осъзнатост.

Откриване на възможности. Когато се движат в международен план, социалните предприемачи трябва да могат да идентифицират възможностите, които биха могли да допринесат за постигането на техните цели. Тези възможности биха могли да бъдат източници на финансиране, нови пазари или сътрудничество. Следователно, имайки способността да забелязват възможности, предприемачите могат да идентифицират възможностите на международните пазари, които ще дадат възможност за по-нататъшно разширяване на своята дейност, като в същото време поддържат устойчивия фокус, съществуващ в бизнеса.

Тази компетенция има следните дескриптори:

- Определяне и използване на възможностите за създаване на стойност чрез изследване на социалния, културния и икономическия пейзаж
- Определяне на нуждите и предизвикателствата, които трябва да бъдат посрещнати
- Установяване на нови връзки и събиране на разпръснати елементи от пейзажа, за да създадете възможности за създаване на стойност

Следователно компетенцията има следните теми, в които се организират резултатите от обучението: Идентифициране, създаване и използване на възможности; съсредоточаване върху предизвикателствата; разкриване на нуждите; анализиране на контекста.

Таблица 1 - Нива на резултатите от обучението за компетенцията откриване на възможности.

Тема	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Ниво 4	Ниво 5
Открийте, създайте и се възползвайте от възможностите	Мога да намеря възможност да помогна на други хора	Мога да разпозна възможности за създаване на стойност в моята общност и обкръжение.	Мога да обясня как се появява възможност за създаване на стойност.	Мога активно да търся възможности за създаване на стойност, включително и от необходимост.	Мога да опиша различни аналитични подходи за идентифициране на предприемачески възможности.
Фокусирайте се върху предизвикателствата	Мога да намеря различни примери за предизвикателства, които се нуждаят от решения.	Мога да разпознавам предизвикателствата в моята общност и обкръжение, за чието разрешаване мога да допринеса.	Мога да идентифицирам възможности за решаване на проблеми по алтернативни начини.	Мога да предефинирам описанието на предизвикателство, така че да се обърне внимание на алтернативните възможности.	Мога да се предизвикам като не използвам установените практики, за да създам възможности и да разгледам предизвикателствата по различни начини.
Разберете нуждите	Мога да намеря примери за групи, които са се възползвали от решение на даден проблем.	Мога да идентифицирам нуждите в моята общност и обкръжение, които не са удовлетворени.	Мога да обясня, че различните групи могат да имат различни нужди.	Мога да установя коя потребителска група и кои нужди, иска да се справя чрез създаване на стойност.	Мога да извърша анализ на нуждите, включващ съответните заинтересовани страни.
Анализирайте контекста	Мога да различа различните области, в които може да се създаде стойност (например у дома, в общността, в околната среда или в икономиката или обществото).	Мога да разпозна различните роли, които обществеността, частният и третият сектор играят в моя регион или държава.	Мога да различа контекстите за създаване на стойност (например общности и неформални мрежи, съществуващи организации, пазара).	Мога да идентифицирам моите лични, социални и професионални възможности за създаване на стойност, както в съществуващите организации, така и чрез създаване на нови начинания.	Мога да идентифицирам границите на системата, които са от значение за моята (или на екипа ми) дейност по създаване на стойност.

Мобилизиране на ресурси. За да могат да действат според идентифицираните възможности, социалните предприемачи трябва да могат да мобилизират ресурси за постигане на целите си. Следователно тази компетенция се върти около получаване и обезпечаване на необходимите ресурси, за да можем да провеждаме дейностите, както е планирано. По този начин, като могат да мобилизират ресурси, социалните предприемачи могат например да получат финансиране за своите усилия, чрез необходимите лица, и да осигурят оптимално и етично използване на получените ресурси.

Тази компетенция има следните дескриптори:

- Придобиване и управление на материалните, нематериалните и дигиталните ресурси, необходими за превръщането на идеите в действие
- Възползване максимално от ограничените ресурси
- Придобиване и управление на необходимите компетенции на всеки етап, включително технически, правни, данъчни и цифрови компетенции

Като такива, целите на обучението за тази компетенция са организирани по следните теми: Управление на ресурси (материални и нематериални); Използване на ресурсите отговорно; Възползване максимално от времето си; Получаване на подкрепа.

Таблица 2 - Нива на резултатите от обучението за компетенцията мобилизиране на ресурси.

Тема	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Ниво 4	Ниво 5	Ниво 6
Оползотворете времето си.			Мога да обсъждам нуждата за инвестиране на време в различни стойностно създаващи дейности.	Мога да използвам времето си ефикасно, за да достигна целите си.	Мога да управлявам времето си ефикасно, използвайки техники и инструменти, които увеличават моята (или тази на екипа ми) продуктивност.	Мога да помагам на други да управляват времето си ефикасно.
Управлявайте ресурсите (материални и нематериални).			Мога да експериментирам с различни комбинации от ресурси, които да превърнат моите идеи в действителност.	Мога да придобия и да управлявам нужните ресурси, за да превърна идеите си в действителност.	Мога да разработя план за справяне с ограничени ресурси по време на съставянето на стойностно създаващата си дейност.	Мога да придобия нужните ресурси, за да разработя стойностно създаващата си дейност.

Използвайте ресурсите отговорно.			Мога да обсъждам принципите на кръговратната икономика и ефикасността на ресурсите.	Използвам отговорно и ефикасно ресурсите (напр.: енергия, материали за веригата от средства или производствен процес, публични пространства).	Взимам предвид нематериалната цена на използване на ресурси при взимане на решения за моите стойностно създаващи дейности.	Мога да избирам и да поставям на място ефективни ресурсо-управленчески процедури (напр.: анализа на жизнен цикъл, твърд отпадък).
Потърсете подкрепа.	Мога да потърся помощ, когато изпитвам трудности в постигането на това, което съм решил да постигна.	Мога да идентифицирам помощни източници за стойностно създаващата си дейност (напр.: учители, партньори, наставници).	Мога да обясня понятията на разделение на труда и работна специализация.	Мога да намеря и да изредя обществени и частни услуги, които да подкрепят моята стойностно създаваща дейност (напр.: инкубатори, социални предприятия, съветници, бизнес ангели, търговски камари).	Мога да намеря дигитални решения (напр.: безплатни, платени, софтуер с отворен код), които да ми помогнат да управлявам ефикасно стойностно създаващите дейности.	

Културна осъзнатост. Подпомагане на предприемачите в разбирането на културните различия, които могат да се появят при навлизане в различни международни пазари и региони, намаляване на проблемите, свързани с културните различия. Знанието какво е и не е разрешено или не се счита за легитимно от социалните и културни стандарти е от ключово значение за разработването на успешни социални предприемачески стратегии и оперативни планове (Dacin, Dacin и Matear, 2010).

Преобладаващият подход за изследване на културните различия са шестте културни измерения от Хофстеде (1980, 2001), които са разширени до девет измерения в изследването на GLOBE (House et al., 2004) и по-нататъшно приложение в контекста на социалното предприемачество (Canestrino et al., 2020). Тези девет измерения са Разлика във властта, Избягване на несигурността, Вътрешен колективизъм, Институционален колективизъм, Полов егалитаризъм, Ориентация към представянето, Ориентация към бъдещето, Ориентация към човека и Отстояване.

Въз основа на гореизложеното тази компетенция има следните дескриптори:

- Определяне и анализиране на измеренията в друга култура.
- Оценка на положителните и отрицателните аспекти на културите и толериране на различията.
- Управление на различията чрез ефективно общуване и преценяване на възможности от „външна перспектива“.

Целите на обучението за културна осъзнатост се организират по следните теми: Културни измерения, Толерантност и Културни различия.

Таблица 3 - Нива на резултатите от обучението за компетенцията културна осъзнатост.

Тема	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Ниво 4	Ниво 5
Анализирайте културата.	Мога да идентифицирам примери от различаващи се културни измерения в други култури.	Мога да определя специфични културни измерения, които са важни за социалното предприемачество.	Мога да опиша културни измерения, които биха могли да влияят социалните бизнес възможности в даден контекст.	Мога да управлявам културни измерения, които биха могли да насърчат или да забранят социалното предприемачество в даден контекст.	Мога да намеря възможности за социални стойностно създаващи дейности, въз основа на културни измерения.
Толерирайте различията	Мога да идентифицирам различни практики при разрешаване на социалните нужди на собствената ми и на други култури.	Мога да наблюдавам обективно практики, които са уместни за социални стойностно създаващи възможности.	Мога да опиша положителните и отрицателните аспекти на това как социалните проблеми биват разрешавани при моята и при други култури.	Мога да обясня и да използвам причинителя, поради който има различни подходи към разрешаването на социални проблеми.	Мога да съм несъгласен с други културни практики, без да ги да съдя, но да се изучавам от техните практики.
Управлявайте различията	Мога да идентифицирам потенциалните пречки при комуникирането с хора от различни култури.	Мога да идентифицирам специфичните комуникационни пречки, въз основа на определено културно измерение.	Мога да опиша комуникационни техники, които улесняват сътрудничеството, въпреки културните различия.	Мога да използвам знанието си за дадена култура ефикасно и да улесня сътрудничеството, за разрешаване на социални нужди.	Мога да идентифицирам и да разсъждавам върху възможности и бариери при наличието на външна перспектива по време на работа върху създаването на стойност.

Способност за идентифициране на социални проблеми. Социалните проблеми съществуват в много страни, региони и контексти и всеки социален предприемач е необходимо да бъде в състояние да идентифицира социални проблеми в различни ситуации (Miller, Wesley and Williams, 2012). Различните проблеми изискват различни подходи и решения и често предприемачът трябва да прилага иновативни решения, както на управленско ниво, така и в решенията на организацията (Shaw and Carter, 2007; Zahra et al., 2009). За да направи това, предприемачът трябва да има представа за проблемите, системата, в която са вградени проблемите, и контекстуалната уникалност и сходство с други контексти. Предприемачът трябва да използва предварителни знания за контекста и да бъде иновативен в разбирането на системата, за да може да разработи достатъчно решения (Zahra et al., 2009).

Освен това, тъй като създаването на стойност е основен подход в предприемачеството и особено в създаването на социална стойност за социалните предприемачи, е необходимо разбиране на общото богатство в задачата за идентифициране на социални проблеми (Sullivan Mort, Weerawardena and Carnegie, 2003; Zahra et al., 2009 г.). Наличието на необходимата представа за потенциала на общото богатство в системата, тоест сумата от социално и икономическо богатство, ще помогне на предприемача да разбере сложността на проблемите в системата, в която съществуват (Zahra et al., 2009).

По този начин компетенцията за идентифициране на социални проблеми има следните дескриптори:

- Идентифициране и анализ на социални проблеми в различни контексти.
- Използване на социалното богатство като мярка за анализ и обсъждане на социални проблеми.
- Разбиране на системата, в която съществуват социални проблеми, включително усилията, необходими за започване на процеси, предназначени за намаляване на социалните проблеми.

Освен това образователните цели за компетенцията са организирани по следните теми: Системи на социални проблеми; Контекстуални знания; Социално богатство.

Таблица 4 - Нива на резултатите от обучението за компетенцията способност за идентифициране на социални проблеми.

Тема	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Ниво 4	Ниво 5
Разбирайте социалното богатство.	Мога да идентифицирам различните компоненти на социалното богатство: социална стойност и социална цена.	Мога да идентифицирам различни нива на социална стойност и социални цени.	Мога да опиша отношенията и взаимните връзки между социална стойност и социална цена.	Мога да изчисля различните компоненти и комбинации на социалната стойност и цените в работата ми, за да идентифицирам тези, които са оптимално решение.	Мога да оценя социалните стойности и цените в дадена система, която включва и икономическо богатство, за да идентифицирам най-добрите решения.
Използвайте знания според контекста.	Мога да идентифицирам проблеми в контекста си.	Мога да идентифицирам главните движещи сили на социалните проблеми в моя контекст.	Мога да идентифицирам характеристиките на контекста ми и да идентифицирам подобни контексти с подобни социални проблеми.	Мога да идентифицирам мерки за създаване на стойност, които биха могли да намалят социалните проблеми в моя контекст, въз основа на мерките на други контексти.	Мога да разработя мерки, за да намаля социалните проблеми, използвани в други контексти, за да отговарят на моя собствен контекст.

Анализирайте системата.	Мога да идентифицирам социалните проблеми, които съществуват в една система.	Мога да идентифицирам промени, които биха намалили социалните проблеми в дадена система.	Мога да се сетя за добре познати методи, които биха могли да намалят социалните проблеми в дадена система.	Мога да си представя нови начини за намаляването на социалните проблеми в дадена система.	Мога да преценя правдоподобността на различните решения, и дали те ще са адекватни за дадената система.
-------------------------	--	--	--	---	---

В Таблица 5 по-долу са обобщени различните компетенции в проекта ISSA. В приложението са представени и различните компетенции, дескриптори, заедно с резултатите от обучението.

Таблица 5 - Съвети и дескриптори на компетенциите на ISSA.

Компетенции	Съвети	Дескриптори
Откриване на възможности	Използване на въображение и способности за идентифициране на възможностите за създаване на стойност	<ul style="list-style-type: none"> • Определяне и използване на възможностите за създаване на стойност чрез изследване на социалния, културния и икономическия пейзаж • Определяне на нуждите и предизвикателствата, които трябва да бъдат посрещнати • Установяване на нови връзки и събиране на разпръснати елементи от пейзажа, за да създадете възможности за създаване на стойност
Мобилизиране на възможности	Събиране и управление на необходимите ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • Придобиване и управление на материалните, нематериалните и дигиталните ресурси, необходими за превръщането на идеите в действие • Възползване максимално от ограничените ресурси • Придобиване и управление на необходимите компетенции на всеки етап, включително технически, правни, данъчни и цифрови компетенции
Способност за откриване на социални проблеми	Използване на въображение, знания и опит за идентифициране на социални проблеми.	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифициране и анализ на социални проблеми в различни контексти. • Използване на социалното богатство като мярка за анализ и обсъждане на социални проблеми. • Разбиране на системата, в която съществуват социални проблеми, включително усилията, необходими за започване на процеси, предназначени за намаляване на социалните проблеми.
Културна осъзнатост	Идентифициране и управление на културните различия.	<ul style="list-style-type: none"> • Определяне и анализиране на измеренията в друга култура. • Оценка на положителните и отрицателните аспекти на културите и толериране на различията. • Управление на различията чрез ефективно общуване и преценяване на възможности от „външна перспектива“.

3 Препратки

Bacigalupo, M., Kamylyis, P., Punie, Y., & Van den Brande, G. (2016). *EntreComp: The entrepreneurship competence framework*. Luxembourg: Publication Office of the European Union, 10, 593884.

Canestrino, R. *et al.* (2020) 'Understanding social entrepreneurship: A cultural perspective in business research', *Journal of Business Research*, 110(January), pp. 132–143.

Dacin, P.A., Dacin, T.M. and Matear, M. (2010) 'Social Entrepreneurship: Why we Don't Need a New Theory and How We Move Forward From Here', *Academy of Management Perspectives*, 24(3), pp. 37–57

Hofstede, G. (1980). *Culture and organizations*. *International Studies of Management & Organization*, 10(4), 15–41.

Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviours, institutions and organizations across nations*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications

House, R. J., Hanges, P. J., Javidan, M., Dorfman, P. W., & Gupta, V. (Eds.). (2004). *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies*. Thousand Oaks, CA: SAGE publications

Miller, T. L., Wesley, C. L., & Williams, D. E. (2012). Educating the minds of caring hearts: Comparing the views of practitioners and educators on the importance of social entrepreneurship competencies. *Academy of Management Learning & Education*, 11(3), 349-370.

Shaw, E., & Carter, S. (2007). Social entrepreneurship. *Journal of small business and enterprise development*, 14(3), 418-434.

Sullivan Mort, G., Weerawardena, J., & Carnegie, K. (2003). Social entrepreneurship: Towards conceptualisation. *International journal of nonprofit and voluntary sector marketing*, 8(1), 76-88.

Zahra, S. A., Rawhouser, H. N., Bhawe, N., Neubaum, D. O., & Hayton, J. C. (2008). Globalization of social entrepreneurship opportunities. *Strategic entrepreneurship journal*, 2(2), 117-131.

4 Приложение

Таблица 6 – Таблица с ISSA компетенциите, адаптирана от рамката EntreComp.

		Ниво на владеене		Основно		Средно		Напреднало		Експертно	
		Прогресия		Разчитайки на подкрепа от други		Изграждане на независимост		Поемане на отговорност		Движеща трансформация, иновации и растеж	
				Под пряк надзор.	С намалена подкрепа от страна на другите, известна самостоятелност и заедно с монте връстници.	Сам и заедно с връстниците си.	Поемане и споделяне на някои отговорности.	С някои насоки и заедно с други.	Поемане на отговорност за вземане на решения и работа с други.	Поемане на отговорност за принос към сложни разработки в конкретна област.	Допринасяне съществено за развитието на конкретна област.
				Открийте	Изследвайте	Експериментирайте	Предизвикайте	Подобреете	Усилете	Разширете	Променете
Компетенция	Съвет	Дескриптор	Тема	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Ниво 4	Ниво 5	Ниво 6	Ниво 7	Ниво 8
Откриване на възможности	Използване на въображение и способности за идентифициране на възможностите за	Определяне и използване на възможностите за създаване на стойност чрез изследване на социалния, културния и икономическия пейзаж. Определяне	Открийте, създайте и се възползвайте от възможностите	Мога да намеря възможност да помогна на другите хора	Мога да разпозна възможности за създаване на стойност в моята общност и обкръжение.	Мога да обясня как се появява възможност за създаване на стойност.	Мога активно да търся възможности за създаване на стойност, включително и от необходимост.	Мога да опиша различни аналитични подходи за идентифициране на предприемачески възможности	Мога да използвам знанията и разбирането си на контекста, за да създам възможности за създаване на стойност.	Мога да преценя възможностите за създаване на стойност и да реша дали да ги следя на различни нива на системата, в която работя (например микро, мезо или макро).	Мога да забележа и бързо да се възползвам от възможност.

ISSA project - Internationalization for Social and Innovative Start Up's and Entrepreneurs

сздаване на стойност	на нуждите и предизвикателствата, които трябва да бъдат посрещнати. Установяване на нови връзки и събиране на разпръснати елементи от пейзажа, за да създадете възможности за създаване на стойност	Фокусирайте се върху предизвикателствата	Мога да намеря различни примери за предизвикателства, които се нуждаят от решения.	Мога да разпознавам предизвикателствата в моята общност и обкръжение, за чието разрешаване мога да допринеса.	Мога да идентифицирам възможности за решаване на проблеми по алтернативни начини.	Мога да предефинирам описанието на предизвикателство, така че да се обърне внимание на алтернативните възможности.	Мога да се предизвиквам като не използвам установените практики, за да създам възможности и да разгледам предизвикателствата по различни начини.	Мога да преценя подходящото време, за да се възползвам от възможността да създам стойност.	Мога да групирам различни възможности или да идентифицирам синергии между различни възможности, за да се възползвам максимално от тях.	Мога да определя възможностите, където мога да поддържам конкурентно предимство.
		Разберете нуждите	Мога да намеря примери за групи, които са се възползвали от решение на даден проблем.	Мога да идентифицирам нуждите в моята общност и обкръжение, които не са удовлетворени.	Мога да обясня, че различните групи могат да имат различни нужди.	Мога да установя с коя потребителска група и кои нужди, искам да се справя чрез създаване на стойност.	Мога да извърша анализ на нуждите, включващ съответните заинтересовани страни.	Мога да идентифицирам предизвикателства, свързани с контрастните нужди и интереси на различни заинтересовани страни.	Мога да изготвя „пътна карта“, която да съответства на нуждите с действията, необходими за справяне с тях и ми помага да създам стойност.	Мога да измисля проекти, които имат за цел да предвидят бъдещи нужди.
		Анализирайте контекста	Мога да различа различните области, в които може да се създаде стойност (например у дома, в общността, в околната среда или в икономиката или обществото).	Мога да разпознавам различните роли, които обществеността, частният и третият сектор играят в моя регион или държава.	Мога да различа контекстите за създаване на стойност (например общности и неформални мрежи, съществуващи и организации, пазара).	Мога да идентифицирам моите лични, социални и професионални възможности за създаване на стойност, както в съществуващите организации, така и чрез създаване на нови начинания.	Мога да идентифицирам границите на системата, които са от значение за моята (или на екипа ми) дейност по създаване на стойност.	Мога да анализирам съществуващата дейност по създаване на стойност, като я разглеждам като цяло и идентифицирам възможности за нейното развитие.	Мога да наблюдавам съответните тенденции и да видя как те създават заплахи и нови възможности за създаване на стойност.	Мога да популяризирам културата в моята организация, която е отворена да забележи слабите сигнали за промяна, водеща до нови възможности за създаване на стойност.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

“The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”

ISSA project - Internationalization for Social and Innovative Start Up's and Entrepreneurs

Мобилизиране на ресурси	Събиране и управление на необходимите ресурси	Придобиване и управление на материалните, нематериалните и дигиталните ресурси, необходими за превръщането на идеите в действие. Възползване максимално от ограничените ресурси.	Управлявайте ресурсите (материални и нематериални).	Признавам, че ресурсите не са неограничени.	Мога да оценя значението на споделянето на ресурси с другите.	Мога да експериментирам с различни комбинации от ресурси, които да превърнат моите идеи в действителност.	Мога да придобия и да управлявам нужните ресурси, за да превърна идеите си в действителност.	Мога да разработя план за справяне с ограничени ресурси по време на съставянето на стойностно създаващата си дейност.	Мога да придобия нужните ресурси, за да разработя стойностно създаващата си дейност.	Мога да разпределя достатъчно ресурси за всяка стъпка от моя план за действие (или на моя екип) и за дейност, създаваща стойност (например време, финанси и умения, знания и опит на моя екип).	Мога да преценя ключовите ресурси, необходими за подкрепа на иновативна идея или възможност за развитие на съществуващ бизнес, стартиране на ново начинание или иниципиране на социално предприятие.
		Придобиване и управление на необходимите компетенции на всеки етап, включително технически, правни, данъчни и цифрови компетенции.	Използвайте ресурсите отговорно.	Ценя притежанията си и ги използвам отговорно.	Мога да опиша как ресурсите траят по-дълго чрез повторна употреба, ремонт и рециклиране.	Мога да обсъждам принципите на кръговратната икономика и ефикасността на ресурсите.	Използвам отговорно и ефикасно ресурсите (напр.: енергия, материали за веригата от средства или производствен процес, публични пространства).	Взимам предвид нематериалната цена на използване на ресурси при взимане на решения за моите стойностно създаващи дейности.	Мога да избирам и да поставям на място ефективни ресурсо-управленчески процедури (напр.: анализа на жизнен цикъл, твърд отпадък).	Мога да идентифицирам възможностите, които използват ефективно ресурсите и кръговата икономика носи на моята организация.	Мога да проектирам и прилагам иновативни начини за намаляване на цялостното въздействие на моята дейност за създаване на стойност върху околната среда, общността и обществото и да измервам подобрението.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

ISSA project - Internationalization for Social and Innovative Start Up's and Entrepreneurs

			Оползтворете времето си.	Мога да разпозна различни приложения за времето си (например да уча, да играя, да почивам).	Цена времето си като оскъден ресурс.	Мога да обсъждам нуждата за инвестиране на време в различни стойностно създаващи дейности.	Мога да използвам времето си ефективно, за да достигна целите си.	Мога да управлявам времето си ефективно, използвайки техники и инструменти, които увеличават моята (или тази на екипа ми) продуктивност.	Мога да помагам на други да управляват времето си ефективно.	Мога да въведа ефективни процедури за управление на времето.	Мога да разработя ефективни процедури за управление на времето, които да отговарят на специфичните нужди на моята дейност за създаване на стойност.
			Потърсете подкрепа	Мога да потърся помощ, когато изпитвам трудности в постигането на това, което съм решил да постигна.	Мога да идентифицирам помощни източници за стойностно създаващата си дейност (например: учители, партньори, наставници).	Мога да обясня понятията на разделение на труда и работна специализация.	Мога да намеря и да изредя обществени и частни услуги, които да подкрепят моята стойностно създаваща дейност (например: инкубатори, социални предприятия, съветници, бизнес ангели, търговски камари).	Мога да намеря дигитални решения (например: безплатни, платени, софтуер с отворен код), които да ми помогнат да управлявам ефективно стойностно създаващите дейности.	Мога да намеря подкрепа, която да ми помогне да се възползвам от възможността за създаване на стойност (например консултантски и услуги, поддръжка на връстници или ментори).	Мога ефективно да делегирам задачи във и извън моята организация, за да извлека максимална полза (например аутсорсинг, партньорство, придобивания, краудсорсинг).	Мога да развивам мрежа от гъвкави и отзивчиви достъпници извън организацията, които подкрепят моята дейност за създаване на стойност.
Способност за откриване на социални проблеми	Използване на въображение, знания и опит за идентифициране на социални	Идентифициране и анализ на социални проблеми в различни контексти. Използване на социалното богатство като мярка за	Разбирайте социалното богатство.	Мога да идентифицирам различните компоненти на социалното богатство: социална стойност и	Мога да идентифицирам различни нива на социална стойност и социални цени.	Мога да опиша отношенията и взаимните връзки между социална стойност и социална цена.	Мога да изчисля различните компоненти и комбинации на социалната стойност и цените в работата ми, за да идентифицирам	Мога да оценя социалните стойности и цените в дадена система, която включва и икономически	Мога да идентифицирам социалните стойности и разходи, които имат най-голямо влияние върху	Мога да идентифицирам ефективно съставните части и комбинациите от социална стойност и разходи, които оптимизират	Лесно мога да проектирам решения, които оптимизират общото богатство (социално и икономическо) в системата от

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

ISSA project - Internationalization for Social and Innovative Start Up's and Entrepreneurs

	и проблем и.	анализ и обсъждане на социални проблеми. Разбиране на системата, в която съществуват социални проблеми, включително усилията, необходими за започване на процеси, предназначен и за намаляване на социалните проблеми.		социална цена.			тези, които са оптимално решение.	о богатство, за да идентифицирам най-добрите решения.	различните заинтересовани страни.	социалното богатство на решение в система от заинтересовани страни.	заинтересовани страни.
			Използвайте знания според контекста.	Мога да идентифицирам социалните проблеми в контекста си.	Мога да идентифицирам главните движещи сили на социалните проблеми в моя контекст.	Мога да идентифицирам характеристиките на контекста ми и да идентифицирам подобни контексти с подобни социални проблеми.	Мога да идентифицирам мерки за създаване на стойност, които биха могли да намалят социалните проблеми в моя контекст, въз основа на мерките на други контексти.	Мога да разработя мерки, за да намалая социалните проблеми, използвани в други контексти, за да отговарят на моя собствен контекст.	Мога да създам модели на характеристиките на мерките въз основа на това как те отговарят на моя контекст.	Мога да сравня характеристиките на различните мерки и да илюстрирам как те съвпадат.	Мога бързо да идентифицирам характеристиките на контекста и да коригирам мерките, подходящи за решаване на социални проблеми.
			Анализирай те системата.	Мога да идентифицирам социалните проблеми, които съществуват в една система.	Мога да идентифицирам промени, които биха намалили социалните проблеми в дадена система.	Мога да се сетя за добре познати методи, които биха могли да намалят социалните проблеми в дадена система.	Мога да си представя нови начини за намаляването на социалните проблеми в дадена система.	Мога да преценя правдоподобността на различните решения, и дали те ще са адекватни за дадената система.	Мога да създам решения, които комбинират нови и съществуващи и подходи за намаляване на социалните проблеми в системата.	Мога да преценя дали различните подходи се вписват в система въз основа на социалните проблеми и характеристиките на системите.	Ефективно мога да създам потенциално решение за намаляване на социалните проблеми в система, базирана на съществуващите и новите подходи.
Културна осъзнатост	Идентифициране и управление на културните различия	Определяне и анализиране на измеренията в друга култура. Оценка на положителните	Анализирай те културата.	Мога да идентифицирам примери от различаващи се културни измерения в други култури.	Мога да определя специфични културни измерения, които са важни за социалното предприемачество.	Мога да опиша културни измерения, които биха могли да повлияят социалните бизнес	Мога да управлявам културни измерения, които биха могли да насърчат или да забранят социалното	Мога да намеря възможности за социални стойностно създаващи дейности, въз основа на културни	Мога да мисля за решения на социални проблеми, като се имат предвид различни културни	Мога ефективно да анализирам културните измерения и да видя нюанси в една култура.	Мога да преценя как промените в дадено общество могат да повлияят на културните измерения и

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

ISSA project - Internationalization for Social and Innovative Start Up's and Entrepreneurs

		е и отрицателните аспекти на културите и толериране на различията. Управление на различията чрез ефективно общуване и преценяване на възможности от „външна перспектива“.				възможности в даден контекст.	предприемачество в даден контекст.	измерения.	измерения.		възможности за социално предприемачество.
			Толерирайте различията	Мога да идентифицирам различни практики при разрешаване на социалните нужди на собствената ми и на други култури.	Мога да наблюдавам обективно практики, които са уместни за социални стойностно създаващи възможности.	Мога да опиша положителните и отрицателните аспекти на това как социалните проблеми биват разрешавани при моята и при други култури.	Мога да обясня и да използвам причинителя, поради който има различни подходи към разрешаването на социални проблеми.	Мога да съм несъгласен с други културни практики, без да ги да съдя, но да се изучавам от техните практики.	Виждам нюанси в моята собствена и в други култури.		Мога напълно да съпричастна и с уважение да общувам с хора от друга култура.
			Управлявайте различията	Мога да идентифицирам потенциалните пречки при комуникирането с хора от различни култури.	Мога да идентифицирам специфичните комуникационни пречки, въз основа на определено културно измерение.	Мога да опиша комуникационни техники, които улесняват сътрудничеството, въпреки културните различия.	Мога да използвам знанието си за дадена култура ефикасно и да улесня сътрудничеството, за разрешаване на социални нужди.	Мога да идентифицирам и да разсъждавам върху възможности и бариери при наличието на външна перспектива по време на работа върху създаването на стойност.	Мога уважително да разпространявам идеи и да привлека местни заинтересовани страни.	Мога да разпознавам възможности за дейности за създаване на стойност в други култури в сътрудничество с местните заинтересовани страни.	Мога да използвам културните различия като предимство за засилване на дейности по създаване на стойност в сътрудничество с местните заинтересовани страни.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

“The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”